

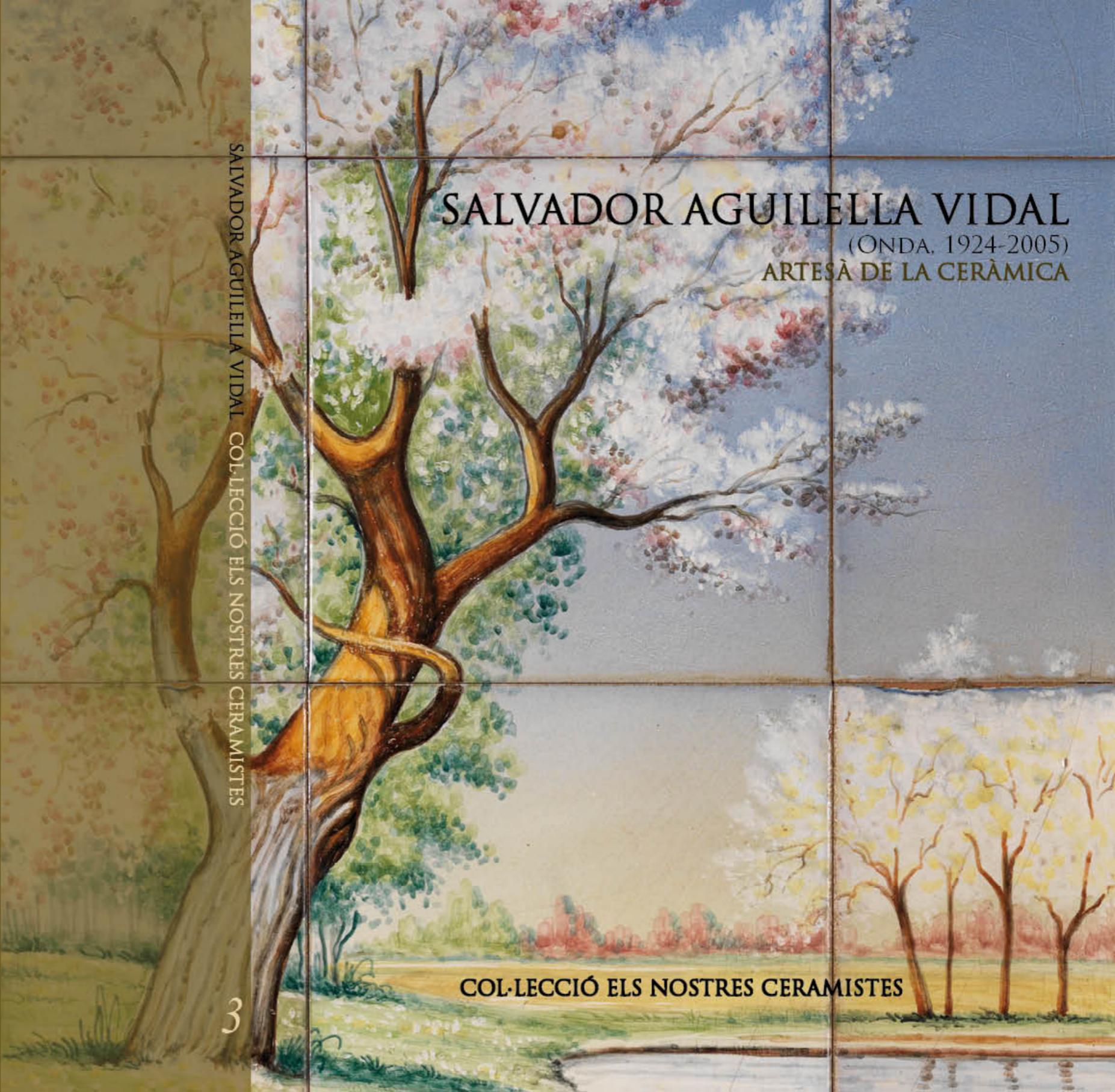
Ajuntament d'Onda

Regidoria de
CULTURA

COL·LABORA:

EXPOSICIÓ-HOMENATGE A SALVADOR AGUILELLA VIDAL, Artesà de la ceràmica

COL·LECCIÓ ELS NOSTRES CERAMISTES

Catàleg:

Títol: SALVADOR AGUILELLA VIDAL, Artesà de la ceràmica.

Textes: Vicent Estall i Poles. Director del Museu del Taulell "Manolo Safont".

Fotografia: Pascual Mercé.

Disseny: Begoña Molina Olucha.

Impressió: Imagina.

Edita: Ajuntament d'Onda. Museu del Taulell "Manolo Safont" 2013.

Dipòsit Legal:

Exposició:

Comissari: Vicent Estall i Poles.

Preparació i muntatge: Norma Pascual Agüellela, Jesús Guinot Mezquita i Víctor Fabregat Manuel.

Col·laboració: Marc Ribera Giner i Francisco Joaquín Sales Navarro.

Comunicació: Verónica López Alarcón.

Lloc: Sala d'Exposicions temporals Museu del Taulell "Manolo Safont".

Dates: del 16 d'octubre de 2013 al 12 de gener de 2014.

Ajuntament d'Onda

Regidoria de
CULTURA

Col·labora:

COL·LECCIÓ ELS NOSTRES CERAMISTES, Nº 3
Direcció de la col·lecció: Vicent Estall i Poles

EXPOSICIÓ-HOMENATGE SALVADOR AGUILELLA VIDAL (ONDA, 1924-2005)

ARTESÀ DE LA CERÀMICA

MUSEU DEL TAULELL "MANOLO SAFONT"
DEL 16 D'OCTUBRE DE 2013 AL 12 DE GENER DE 2014

Resulta un plaer presentar aquest senzill catàleg amb motiu de l'exposició-homenatge dedicada al nostre ceramista Salvador Aguilella Vidal. Un homenatge merescut a qui va dedicar tota la seva vida a la producció ceràmica de forma artesanal. De la gran producció que va fer mostrem algunes obres, ja que la gran majoria de peces estan repartides arreu del món.

Salvador Aguilella Vidal també va dedicar molt d'esforç per dignificar l'artesanía, de la qual ell se sentia part com ceramista tradicional que era. La seua implicació va ser tant destacable que fou el primer President de l'Associació Provincial d'Artesans de Castelló i també president de l'Associació Nacional d'Artesans durant uns anys.

Vull donar les gràcies públicament als familiars de Salvador Aguilella Vidal per la donació feta al Museu d'una part significativa d'objectes del taller ceràmic que durant dècades van ser utilitzats per treballar: taulells de tota classe, esbossos, dibuixos, estergits..., i especialment a Eduard Aguilella Albella, fill de Salvador, per la cessió temporal d'algunes obres que ens han ajudat a completar el discurs expositiu.

Aquesta mostra i aquest catàleg, que correspon al n. 3 de la col·lecció *Els Nostres Ceramistes* i que forma part del programa divulgatiu del Museu del Taulell "Manolo Safont", sols ha estat possible gràcies a la col·laboració de la Diputació de Castelló i l'Ajuntament d'Onda.

SALVADOR AGUIELLA RAMOS
ALCALDE D'ONDA

Onda, 16 d'octubre de 2013

Resulta un placer presentar este sencillo catálogo con motivo de la exposición-homenaje dedicada a nuestro ceramista Salvador Aguilella Vidal. Un homenaje merecido a quien dedicó toda su vida a la producción cerámica de forma artesanal. De la gran producción que hizo mostramos algunas obras, ya que la gran mayoría de piezas están repartidas por todo el mundo.

Salvador Aguilella Vidal también dedicó mucho esfuerzo a dignificar la artesanía, de la que él se sentía parte como ceramista tradicional que era. Su implicación fue tan destacable que fue el primer Presidente de la Asociación Provincial de Artesanos de Castellón y también presidente de la Asociación Nacional de Artesanos durante unos años.

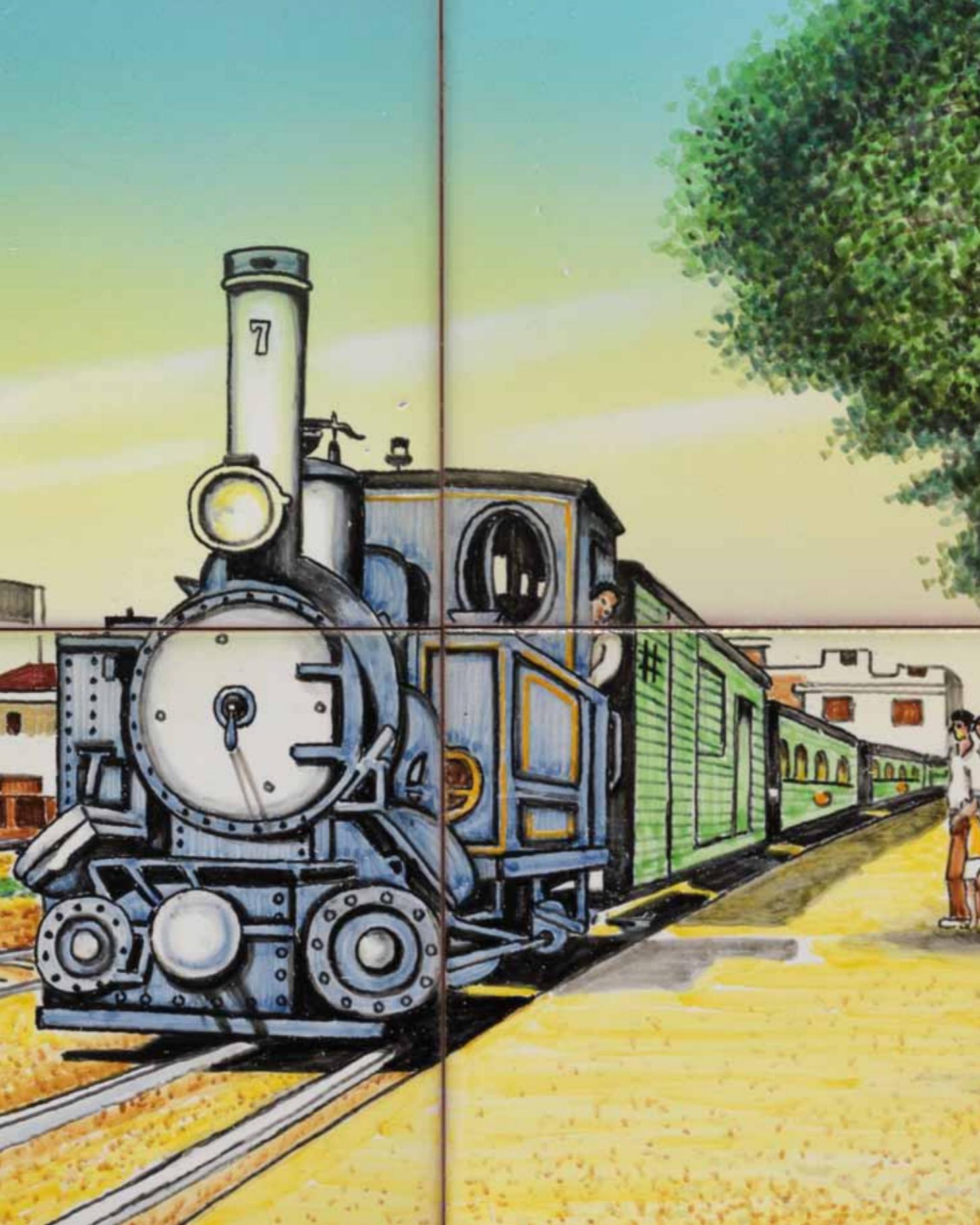
Quiero dar las gracias públicamente a los familiares de Salvador Aguilella Vidal por la donación hecha al Museo de una parte significativa de objetos del taller cerámico que durante décadas fueron utilizados para trabajar: azulejos de toda clase, bocetos, dibujos, estarcidos..., y especialmente a Eduard Aguilella Albella, hijo de Salvador, por la cesión temporal de algunas obras que nos han ayudado a completar el discurso expositivo.

*Esta muestra y este catálogo, que corresponde al nº 3 de la colección *Els Nostres Ceramistes* y que forma parte del programa divulgativo del Museo del Azulejo “Manolo Safont”, sólo ha sido posible gracias a la colaboración de la Diputación de Castellón y el Ayuntamiento de Onda.*

SALVADOR AGUILELLA RAMOS
ALCALDE D'ONDA

Onda, 16 de octubre de 2013

UN POC DE L'ARTESÀ CERAMISTA

Salvador Aguilella Vidal va néixer a Onda l'any 1924. Des de ben menut es va sentir fascinat pel dibuix i per la pintura i com no també, per la ceràmica. El 1936, quan tan sols tenia 12 anys, va començar a treballar a la fàbrica de taulells "La Campaneta", feina que compaginà amb l'assistència a les classes de l'Escola Provincial de Ceràmica d'Onda, centre educatiu creat en 1925 en un ambient de plena expansió de la indústria taulellera a la localitat (tan sols cal dir que en aquest any Onda comptava amb 48 fàbriques de taulells). A l'escola va tindre com a mestre i amic a Rafael Guallart Carpi, professor de dibuix i un dels grans ceramistes de Castelló del segle XX. També va ser el deixeble (juntament amb el seu germà Vicente) de l'admirat ceramista Vicente Abad Navarro ("l'agüelo Abad", com s'ha conegut amb tendresa entre els ceramistes onders) al taller de la carretera (cantonada amb l'actual carrer del Ceramista Abad). Amb el professor Guallart va tindre una relació singular. De fet, després del tancament de l'Escola (1938) i ja finalitzada la Guerra Civil, Guallart i Salvador van mantindre l'amistat per sempre. Guallart admirava la forma de treballar de Salvador, que pintava directament sobre el vernís cru.

Aquesta gran afició del jove Salvador per dibuixar i aprendre es va veure recompensada: el 1939, amb 15 anys, va guanyar un Concurs Provincial de Dibuix a Castelló. Els dibuixos que en conservem d'aquella època mostren el gran dibuixant, de traç solt i espontani, que va ser durant tota la vida, tant en llapis, carbonet com amb tinta xinesa.

Com a guanyador d'aquell Concurs Provincial va participar al Concurs Nacional a Madrid, on va obtenir el segon premi. Aquest guardó li va permetre fer un estada, l'any 1942, a Sant Sebastià per fer un Curs Especial de Capacitació Social de Treballadors en l'Escuela Nacional-Sindicalista (Ministerio de Trabajo), curs que va repetir en anys successius..

En l'any 1946, en tornar de la mili, va muntar un taller de pintura ceràmica amb els seus germans Vicente (+1977) i Antonio, al Carrer Màrtires, actualment conegut com carrer d'Ausiàs March. Poc després es va casar amb Asunción Albella, a Vila-real el 1954, i van

tindre dos fills, Salvador (1956) i Eduardo (1958). Junt al taller tingué l'habitatge familiar, i durant molts anys, portava les obres a coure a les fàbriques de taulells Cedolesa i La Giralda, preferentment. Amb aquestes fàbriques va fer molts treballs, entre els quals podem destacar, per la seva singularitat, el retrat del Rei (amb motiu de la visita a Onda, en l'any 1976, a Cedolesa). No va ser fins a mitjans de la dècada dels 80 quan va poder instal·lar una màquina elèctrica al taller per coure les seues obres.

Aguilella Vidal va participar en diverses mostres col·lectives, com ara les edicions de la Exposición y Feria

Provincial de Cerámica y Alfarería artística celebrades a Vila-Real entre els anys 1979 i 1985; també en la mostra que es va fer a Tales l'any 1981 sobre els ceramistes d'art d'Onda; i per suposat, també va formar part de les mostres Col·lectives de Ceramistes onders que feia la Caixa Rural d'Onda.

Salvador Aguilella va estar sempre molt preocupat per la dignitat del seu treball, laboriós i pacient. L'any 1984 va impulsar la creació de l'Asociación Provincial de Artesanos de Castellón (APAC), un col·lectiu que va néixer a partir del I Congreso de Artesanía de la Comunidad Valenciana, celebrat a Benicàssim els dies 18 i 19 de novembre del 1983, amb els auspícis del Consell de Cambres Oficials de Comerç, Indústria i Navegació valencianes. Un grup d'artesans que van assistir al congrés es van plantejar la tasca de crear una associació que abastira tots els oficis artesanals que existien a la província per tal de defensar els seus interessos com a col·lectiu, ja que tenint en compte la imminent entrada al Mercat Comú, resultava imprescindible unir-se per protegir i recobrar tants oficis artesanals que, pel contrari, anaven a desaparèixer.

El 21 de setembre de 1984, als locals de la Cambra de Comerç de Castelló i amb la presència de 120 artesans de totes les branques de la província, fou constituïda l'Asociación Provincial de Artesanos i designada la junta directiva de l'APAC, en la qual Salvador Aguilella Vidal fou escollit com a President. Els principals objectius de l'APAC eren la defensa dels seus interessos professionals, donar a conèixer l'artesanía de Castelló i poder estar representats en la Comissió d'Artesanía de la Generalitat Valenciana.

Poc després, es produïa la unió dels col·lectius de les províncies de València i Alacant, i amb una Assemblea Constituent celebrada el 17 de setembre de 1984, es va crear, amb estatuts aprovats per la Conselleria de Treball, la Confederación Interprovincial de Asociaciones y Gremios Artesanales de la Comunidad Valenciana, CONAVAL (Confederació Valenciana d'Artesania per a resumir), de la qual, Salvador Aguilella Vidal, va ser escollit vicepresident.

Posteriorment, basant-se en la idea i reglaments de l'Associació Provincial de Castelló, es van fer uns estatuts (aprovats el 28 de juliol de 1986) d'àmbit estatal per crear CONARES (Confederación de los Artesanos del Estado Español). Salvador Aguilella Vidal va ser nomenat President de l'Asamblea Nacional de Asociaciones y Gremios del Estado Español en 1986-1987. Aquesta associació pretenia estar present a la Comunitat Europea perquè els artesans espanyols foren reconeguts a l'igual que passava a països veïns com ara França, Itàlia, etc. i poder optar a les ajudes anuals que concedia la UE per protegir l'artesanía.

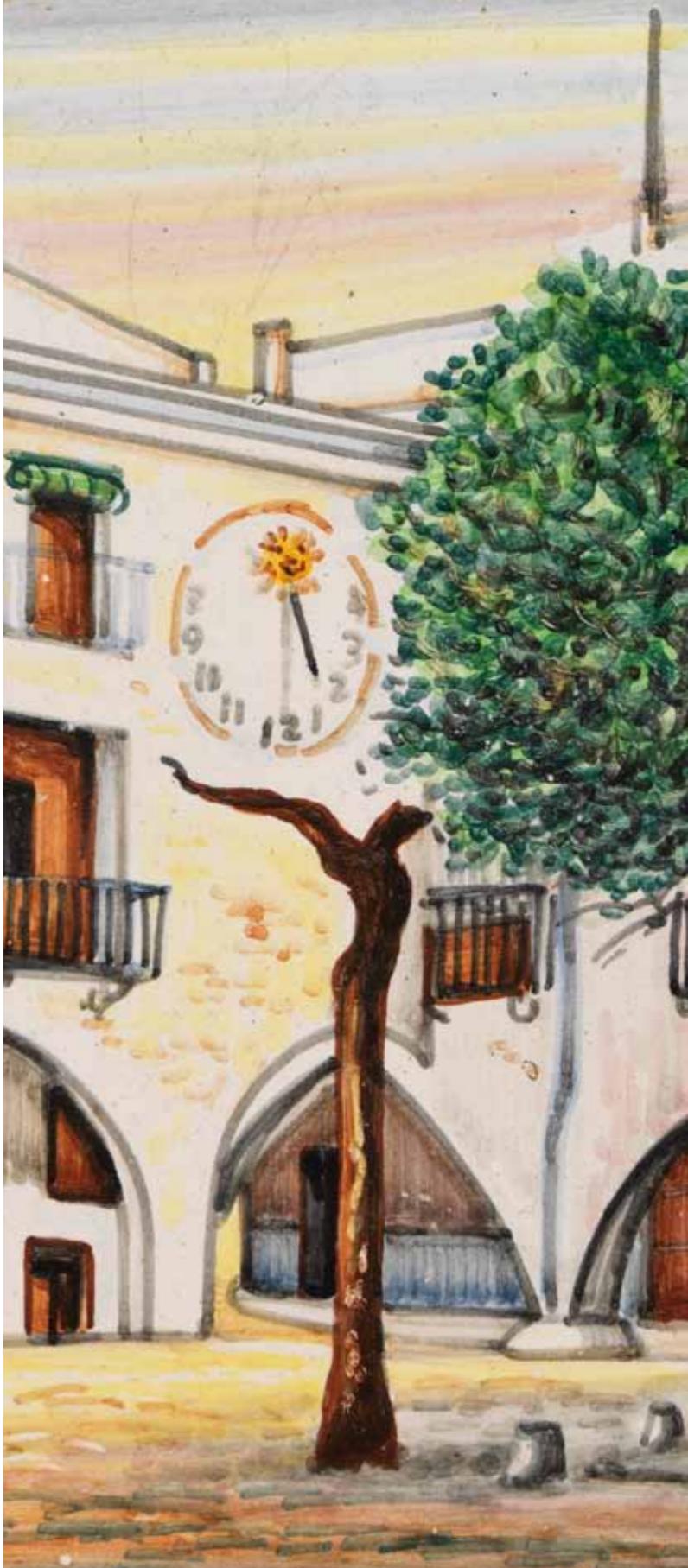

En l'APAC (Asociación Provincial de Artesanos de Castellón) hi havia molts artesans de totes les activitats: tèxtil, ceràmica i terrisseria, fusta, sastre, mimbre i canya, mobles, tallista de fusta, pastisseria, espardenyes, decoració de taulells, porcellana, bomboneria, espart... D'Onda estaven inscrits: Salvador Vives Roca, Vicente Insa Gallego, Rafael Diago Abad, Irene Molina Pascual, Vicente Llorens Macián, Antonio Macián Granel, Antonio Sorolla Sansano, Manuel Abad Marín i Manuel Safont Castelló, tots en la branca de la ceràmica. Van ser anys de molta feina (reunions, entrevistes, viatges, inauguracions...) relacionada amb l'associació i amb el necessari impuls que calia donar-li a aquesta. Salvador va tindre en el ceramista i amic Rafael Diago Abad (i la seva dona Conxa Jové) un bon company de viatge per dur a terme tots aquests menesters.

Entre les activitats de l'APAC estaven la realització d'exposicions i mostres comarcals en diferents llocs (Morella, Benicàssim, Sogorb, Benicarló, Benidorm...), la promoció del producte artesà mitjançant cunyes publicitàries en premsa, edició de fullets de mà, adhesius..., així com la comercialització de productes, l'assistència a fires i l'intent per crear un espai expositiu permanent a Castelló i a València.

De fet, es van preparar exposicions itinerants d'artesanía de la Comunitat Valenciana, es va crear un "Premi Cambres" d'àmbit autonòmic i es van cercar ajudes des d'Europa per a l'activitat artesanal i poder així, fer que perduraren els seus oficis.

El nostre artesà ceramista Salvador Aguilella Vidal, va rebre alguns homenatges al llarg de la seva vida. Per citar-ne algun, cal esmentar que l'any 1993, la prestigiosa Federación Taurina Riojana li va concedir la Insígnia d'argent pel seu treball i per la seva col.laboració amb l'organització. El 24 de juny del 1994 Salvador Aguilella Vidal va rebre un homenatge i un premi molt especial per la seva trajectòria davant l'Associació Provincial d'Artesans, i també com a defensor de l'artesanía de les nostres terres, per part de la Confederació d'Empresaris de Castelló (CEC).

UN POCO DEL ARTESANO CERAMISTA

Salvador Aguiella Vidal nació en Onda en 1924. De muy pequeño se sintió fascinado por el dibujo y la pintura y, como no podía ser de otra manera, por la cerámica. A los 12 años, es decir, en 1936, comenzó a trabajar en la fábrica de azulejos "La Campaneta". El trabajo en la fábrica lo compaginó con la asistencia a la Escuela Provincial de Cerámica de Onda, centro educativo creado en 1925 en un ambiente de plena expansión de la industria azulejera en Onda (cabe reseñar que en este año Onda contaba con 48 fábricas de azulejos). En la Escuela tuvo como maestro y amigo a Rafael Guallart Carpi, profesor de dibujo y uno de los grandes ceramistas del Castellón del siglo XX. También fue el discípulo (con su hermano Vicente) del admirado ceramista Vicente Abad Navarro ("el agüelo Abad", como se ha conocido con ternura entre los ceramistas ondenses) en el taller de la carretera (esquina con la calle Ceramista Abad). Con el profesor Guallart tuvo una relación singular. De hecho, tras el cierre de la Escuela (1938) y al terminar la Guerra Civil, Guallart y Salvador mantuvieron su amistad para siempre. Guallart admiraba la forma de trabajar de Salvador; pintando directamente sobre el barniz crudo.

Esta gran afición del joven Salvador para dibujar y aprender se vio recompensada. En 1939, con 15 años, ganó un Concurso Provincial de Dibujo en Castellón. Los dibujos que conservamos de él, de aquella época, nos muestran el gran dibujante, de trazo suelto y espontáneo, que fue durante toda su vida, tanto en lápiz, carboncillo o tinta china.

Como ganador de ese Concurso Provincial, participó en el Concurso Nacional en Madrid, donde obtuvo un nada despreciable segundo premio. Este galardón le permitió hacer un estancia, en 1942, en San Sebastián para hacer un Curso Especial de Capacitación Social de Trabajadores en la Escuela Nacional - Sindicalista (Ministerio de Trabajo). Este tipo de cursos los repitió en años sucesivos, al menos en 1943 y 1944.

En 1946, al volver de la mili, montó su propio taller de pintura cerámica con sus hermanos Vicente (+1977) y Antonio, en la Calle Mártires, hoy Ausiàs March. Poco después se casó con Asunción Albella, en Villarreal en 1954, y tuvo dos hijos, Salvador (1956) y Eduardo (1958). Junto al taller tuvo la vivienda familiar, y durante muchos años, llevaba las

obras a cocer en las fábricas de azulejos de Cedolesa y la Giralda preferentemente. Con estas fábricas hizo muchos trabajos, entre los que podemos destacar, por su singularidad, el retrato del Rey (con motivo de su visita a Onda, 1976 a Cedolesa). No fue hasta mediados de la década de 1980 cuando pudo instalarse una mufla eléctrica en el propio taller para cocer las obras.

Aguilella Vidal participó en varias muestras colectivas, como en las ediciones de la Exposición y Feria Provincial de Cerámica y Alfarería artística celebradas en Villarreal entre 1979 y 1985. También en la muestra que se hizo en Tales en 1981 sobre los ceramistas de arte de Onda. Y por supuesto, formó parte de las muestras Colectivas de Ceramistas ondenses que hacia la Caja Rural de Onda.

Salvador Aguilella estuvo siempre muy preocupado por la dignidad de su trabajo, laborioso y paciente. En 1984 impulsó la creación de la Asociación Provincial de Artesanos de Castellón (APAC). Este colectivo nació a partir del primer Congreso de Artesanía de la Comunidad Valenciana, celebrado en Benicásim el 18 y 19 de noviembre de 1983, con los auspicios del Consejo de Cámaras Oficiales de Comercio, Industria y Navegación valencianas. Un grupo de artesanos que asistieron al congreso se plantearon la tarea de crear una asociación que abarcara todos los oficios artesanales que existían en la provincia para defender sus intereses como colectivo, y teniendo en cuenta la inminente entrada en Mercado Común resultaba imprescindible unirse para proteger y recobrar tantos oficios artesanales que por el contrario iban a desaparecer.

El 21 de septiembre de 1984, en los locales de la Cámara de Comercio de Castellón y con la presencia de 120 artesanos de todos los ramos de la provincia fue constituida la Asociación Provincial de Artesanos y designada la junta directiva de la APAC, siendo elegido Salvador Aguilella Vidal como Presidente. Los principales objetivos de la APAC eran la defensa de sus intereses profesionales, dar a conocer la artesanía de Castellón y poder estar representados en la Comisión de Artesanía de la Generalitat Valenciana.

Poco después, se producía la unión de los colectivos de las provincias de Valencia y Alicante y con una Asamblea Constituyente, celebrada el 17 de septiembre de 1984, se creó, con estatutos aprobados por la Consejería de Trabajo, la Confederación Interprovincial de Asociaciones y Gremios artesanales de la Comunidad Valenciana, CONAVAL (Confederación Valenciana de Artesanía para resumir), de la cual, Salvador Aguilella Vidal, fue elegido vicepresidente.

Posteriormente, basándose en la idea y reglamentos de la Asociación Provincial de Castellón, se hicieron unos estatutos (aprobados el 28 de julio de 1986) con ámbito estatal para crear CONARES (Confederación de los Artesanos del Estado Español). Salvador Aguilella Vidal fue nombrado Presidente de la Asamblea Nacional de Asociaciones y Gremios del Estado Español para 1986 y 1987. Esta asociación pretendía estar presente en la Comunidad Europea para que los artesanos españoles fueran reconocidos al igual que ocurría en Francia, Italia, etc. y poder optar a las ayudas anuales que concedía la propia UE para proteger la artesanía.

En APAC (Asociación Provincial de Artesanos de Castellón) había muchos artesanos de todas las actividades: textil, cerámica y alfarería, madera, sastre, mimbre y caña, muebles, tallista de madera, pastelería, alpargatas, decoración de azulejos, porcelana bombonería, esparto... De Onda estaban inscritos: Salvador Vives Roca, Vicente Insa Gallego, Rafael Diago Abad, Irene Molina Pascual, Vicente Llorens Macián, Antonio Macián Granel, Antonio Sorolla Sansano, Manuel Abad Marín y Manuel Safont Castelló, todos en cerámica. Fueron años de mucho trabajo (reuniones, entrevistas, viajes, inauguraciones...) relacionada con la asociación y el necesario impulso que había que darle a la misma, Salvador tuvo en el ceramista y amigo Rafael Diago Abad (y su mujer Concha Jové) un buen compañero de viaje para llevar a cabo todos estos menesteres.

Entre las actividades de la APAC estaban la realización de exposiciones y muestras comarcales en diferentes lugares (como Morella, Benicásim, Segorbe, Benicarló, Benidorm...), la promoción del producto artesano mediante cuñas publicitarias en prensa, edición de folletos de mano, adhesivos..., así como la comercialización de productos, asistir a ferias e intentar crear un espacio expositivo permanente en Castellón y Valencia .

De hecho, se prepararon exposiciones itinerantes de artesanía de la Comunidad Valenciana, la creación de un "Premio Cámaras" con ámbito de la C. Valenciana y la búsqueda de ayudas desde Europa para la actividad artesanal y hacer perdurar sus oficios.

Nuestro artesano ceramista Salvador Aguilella Vidal, recibió algunos homenajes a lo largo de su vida. Por citar alguno, cabe mencionar que, en 1993, la prestigiosa Federación Taurina Riojana le concedió la Insignia de Plata por su trabajo y colaboración con la citada organización. El 24 de junio de 1994 Salvador Aguilella Vidal recibió un homenaje y un premio especial por su trayectoria ante la Asociación Provincial de Artesanos y como defensor de la artesanía de nuestras tierras, por parte de la Confederación de empresarios de Castellón (CEC).

SIGLOS VIII A XIV

Salvador Aguilella Vidal es va dedicar a fer una ceràmica artesanal clàssica i va treballar amb tot tipus de productes (tintes planes, entubat, tercer foc). Elaborà obres amb dissenys historicistes i folklòrics, així com d'altres més comercials (numeració de cases, lletres, anuncis...), reproduccions de famoses pintures... Com a persona culta que era, fou un gran admirador dels universals pintors espanyols. Podia romandre hores al museu del Prado observant Velázquez, el Greco, Goya o Sorolla, i d'aquestes obres feia reproduccions per encàrrec o pel plaer de dibuixar-les. De Sorolla pintava, sobretot, valencianes. De Goya va reproduir "La Gallinita ciega". Però destaca la creació d'un estil peculiar perquè composava una obra pròpia a través d'escenes de diferents pintures molt reconegudes.

Al taller feia els seus propis colors, els esbossos, els cartrons, els estergits, les trepes, etc. Tan sols portava de fora els taulells en test o bescuitat. Dels esbossos o els dissenys passava a fer els estergits i les trepes. Una peculiaritat era pintar directament sobre el taulell a partir d'un esbós (muntat damunt d'un senzill cartró) prèviament desmontat en les peces individuals. Ací és on podem observar la gran qualitat de Salvador Aguilella Vidal com a dibuixant i la seguretat que tenia quan pintava a mà alçada, cosa que causava, com ja hem comentat, l'admiració del seu mestre Rafael Guallart.

També va fer infinitat d'obres per a importants empreses comercials com ara Ramón Castelló (natural d'Onda), que tenia un comerç de ceràmica al costat del Museu Nacional de Ceràmica, o amb Belenguer de València (que tenia una fàbrica de cambres de bany i regalava un quadre ceràmic per les compres). També molt important fou la relació amb la casa Vallvé de Sitges, que feia tot tipus d'obres per a les tendes de records i altres distribuidors de Barcelona. Un altra ciutat turística per a la qual va fer moltes comandes fou Guadalest (Alacant). A banda, va treballar per encàrrec per a esglésies, convents, restaurants, professionals liberals, etc.

Tot i que li agradava molt pintar motius valencians, una gran part de la seua producció van ser les imatges religioses. Va tindre fins i tot comandades de sants desconeguts, com és el cas d'un sant del qual no trobava documentació i a la fi, en va poder obtenir

alguna al Convent del Carme, i malgrat que no s'hi van trobar imatges del sant, amb les dades obtingudes va crear la seu iconografia. En molts llocs de la província (Onda, Castelló, Borriana, Artana, Betxí, Nules, Vila-real...) i en altres indrets de la Comunitat Valenciana (Alcoi, Cocentaina, Carcaixent, Banyeres...) podem admirar els seus plafons devocionals.

Un altra sèrie destacable fou la de les representacions de músics, amb format de 15x15 cm, i comercialment formats per 8 músics, tot i que amb encàrrecs especials feia la banda completa de 25 músics.

Les seves obres estan escampades per tot arreu, tant a Espanya com a l'estrange, en recintes públics i en cases particulars. Hi ha obres seues a Alemanya, a França, a Puerto Rico, a Cuba, a l'Argentina, als Estats Units, al Perú, o a la República Dominicana per exemple.

Un obra especial és la realització del Globus Terraquí per a l'entrada principal de la Feria de la Paz y la Confraternidad del Mundo Libre, durant l'etapa del dictador Trujillo en l'any 1954 a la ciutat de Santo Domingo (República Dominicana). Aquesta gran obra, amb més de 4 m d'alçada, fou pintada en taulells de 15x15 per Salvador i va ser muntada, numerada i emballada per Miguel Roca Andreu (1912-1994) a la fàbrica La Giralda.

També va participar en el festival Europalia'85 a Brussel·les, on va formar part d'una completa manifestació d'art, història i cultura espanyola, així com d'una mostra dels costums populars de les diverses zones d'Espanya.

Relació de la producció del taller segons els motius:

Imatges de devocionals de Sants i Santes

“Via Crucis”

Lletres i nombres senzills i entubats

Rètols comercials

Baròmetres, en diversos idiomes

Escuts provincials

Vestits regionals

Arts i Oficis

Paisatges

Refranys il·lustrats

Fruites

Peixos

Motius de cuina

Pardals

Rellotges de Sol

Reglaments de casa

Músics (8 o 25 models)

Bous

“Dios bendiga”

Ave Maria

Flamenques

Altamira

Cotxes antics

Escuts de Futbol

Zodíac

Soldats

Soldats prusians

Paisatges alemanys

Escuts heràldics

Vista poblacions (carrers, castells...)

Rosa dels vents

Taulells de naixement, matrimonis, comunions...

Reproducció de models antics

Motius folklòrics valencians i espanyols

Reproduccions de grans pintors

etc.

SIGLOS XIV Y XV

Salvador Aguiella Vidal se dedicó a hacer una cerámica artesanal, clásica podemos decir, haciendo todo tipo de productos (tintas planas, entubado, tercer fuego) y elaborando obras con diseños historicistas y folclóricos, así como otros más comerciales (numeración de casas, letras, anuncios...), reproducciones de famosas pinturas... Como persona culta que era, fue un gran admirador de los universales pintores españoles. Podía pasar horas en el Museo del Prado viendo a Velázquez, el Greco, Goya o Sorolla. De estas obras hacía reproducciones por encargo y otros por simple gusto. De Sorolla pintaba, sobre todo, valencianas, entre otros motivos. De Goya reproducía "La gallinita ciega". Pero destaca la creación de un estilo peculiar al componer obra propia utilizando escenas de diferentes pinturas muy reconocidas.

En el taller hacía sus propios colores, los bocetos, los cartones, los estarcidos, las trepas, sólo le traían de fuera los azulejos en bizcochado. De los bocetos o los diseños se pasaba a hacer los estarcidos y trepas. Una peculiaridad era el pintar directamente sobre el azulejo a partir de un boceto (montado encima de un sencillo cartón) previamente descompuesto en piezas individuales. Aquí es donde podemos observar la gran calidad de Salvador Aguiella Vidal como dibujante y la seguridad que tenía al pintar a mano alzada, lo que causaba, como ya hemos comentado, la admiración de su maestro Rafael Guallart.

También hizo infinidad de obra para importantes empresas comerciales como Ramón Castelló (natural de Onda), que tenía un comercio de cerámica junto al Museo Nacional de Cerámica, o con Belenguer de Valencia (que tenía una casa de cuartos de baño y regalaba un cuadro cerámico para las compras). También muy importante fue la relación con la casa Vallvé de Sitges, haciendo todo tipo de obras para las tiendas de souvenirs y otros distribuidores de Barcelona. Otra ciudad turística para la que hizo muchos pedidos fue Guadalest (Alicante). Aparte, trabajó por encargo para iglesias, conventos, restaurantes, profesionales liberales, etc.

Aunque le gustaba mucho pintar motivos valencianos, una gran parte de su producción fueron las imágenes religiosas. Tuvo incluso encargos de santos desconocidos, como es el caso

de un santo del que no encontraba documentación hasta que obtuvo alguna información en el Convento del Carmen, y aunque no se encontraron imágenes del santo en cuestión, con los datos obtenidos creó su iconografía. En muchos lugares de la provincia (Onda, Castellón, Burriana, Artana, Betxí, Nules, Villarreal...) y la Comunidad Valenciana (Alcoy, Cocentaina, Carcaixent, Banyeres...) podemos admirar sus paneles devocionales.

Otra serie destacable fue la representación de músicos, con formato de 15x15 cm, y comercialmente compuestos por 8 músicos, aunque en encargos especiales hacia la banda completa de 25 músicos.

Sus obras están esparcidas por muchos lugares, tanto en España como en el extranjero, en recintos públicos y en casas de particulares. Hay obras suyas en Alemania, Francia, Puerto Rico, Cuba, Argentina, Estados Unidos, Perú, República Dominicana...

Un obra especial fue la realización del Globo Terráqueo para la entrada principal de la Feria de la Paz y la Confraternidad del Mundo Libre, durante la etapa del dictador Trujillo en 1954 en la ciudad de Santo Domingo (República Dominicana). Esta gran obra, con más de 4 m de altura, fue pintada en azulejos de 15x15 por Salvador y fue montada, numerada y embalada por Miguel Roca Andreu (1912 a 1994) en la fábrica La Giralda.

También participó en el festival Europalia'85 en Bruselas, formando parte de una completa manifestación de arte, historia y cultura española, así como de una muestra de las costumbres populares de las diversas zonas de España.

Una relación de la producción del taller según los motivos:

Imágenes de devocionales de Santos y Santas

Vía Crucis

Letras y números sencillos y entubados

Rótulos comerciales

Barómetros, en varios idiomas

Escudos provinciales

Trajes regionales

Artes y Oficios

Paisajes

Refranes ilustrados

Frutas

Peces

Motivos de cocina

Gorriones

Relojes de sol

Reglamentos de casa

Músicos (8 o 25 modelos)

Toros

Dios bendiga

Ave María

Flamencas

Altamira

Coches antiguos

Escudos de Fútbol

Zodiaco

Soldados

Soldados prusianos

Paisajes alemanes

Escudos heráldicos

Vistas de poblaciones (calles, castillos...)

Rosa de los vientos

Azulejos de nacimiento, matrimonios, comuniones...

Reproducciones de modelos antiguos

Motivos folclóricos valencianos y españoles

Reproducciones de grandes pintores

etc.

UNES QUANTES OBRES

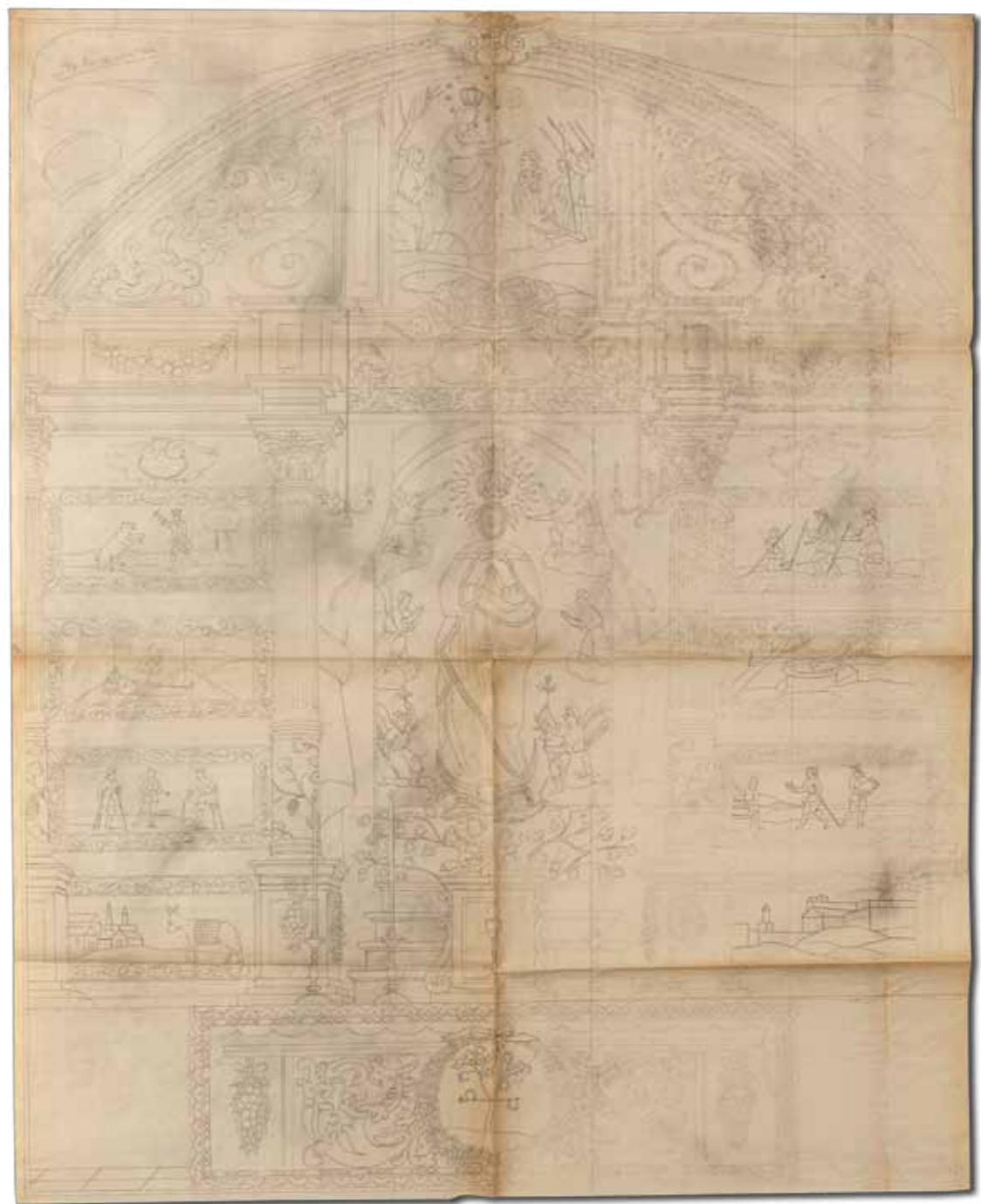
No sabem quantes obres va fer Salvador Aguilella Vidal al llarg dels 50 anys de producció, però si tenim en compte el que va deixar al taller, podem pensar que van ser, no centenars, sinó milers els taulells i plafons ceràmics que va pintar.

24

Quan en l'any 2005 va morir, els familiars van donar al Museu una part important del que quedava al taller ceràmic que durant dècades va utilitzar per treballar: taulells de tot tipus i mesura, esbossos, dibuixos, estergits, trepes, etc.

Per això, d'aquest gran volum de peces ceràmiques i altres elements, hem seleccionat 800 taulells per exhibir-los en aquesta mostra i que reflecteixen el treball diari de Salvador Aguilella Vidal. D'altra banda, hem seleccionat 60 obres entre el fons del museu i les obres de la família, per donar una imatge resumida de la qualitat del seu treball en la present publicació.

Salvador Aguilella Vidal, l'artesà de la ceràmica, va tindre una preocupació molt especial al llarg de la seva vida perquè perdurara el seu ofici artesà, i per aquest motiu va estar involucrat en la creació de col·lectius d'artesanía com a entitats que tingueren força i veu davant l'administració i així, que el seu treball fos reconegut com mereixia. Però, a aquesta preocupació constant s'afig la il·lusió segons va dir, perquè "Onda tinga la importància que ha de tindre. A nivell moral i en l'àmbit de l'artesanía ceràmica Onda està al capdavant del país. Ja he dit que he acceptat la presidència pel meu poble, perquè Onda estiga representada, que és el que m'interessa" (El Full, 11/1/1985).

Estergit

25

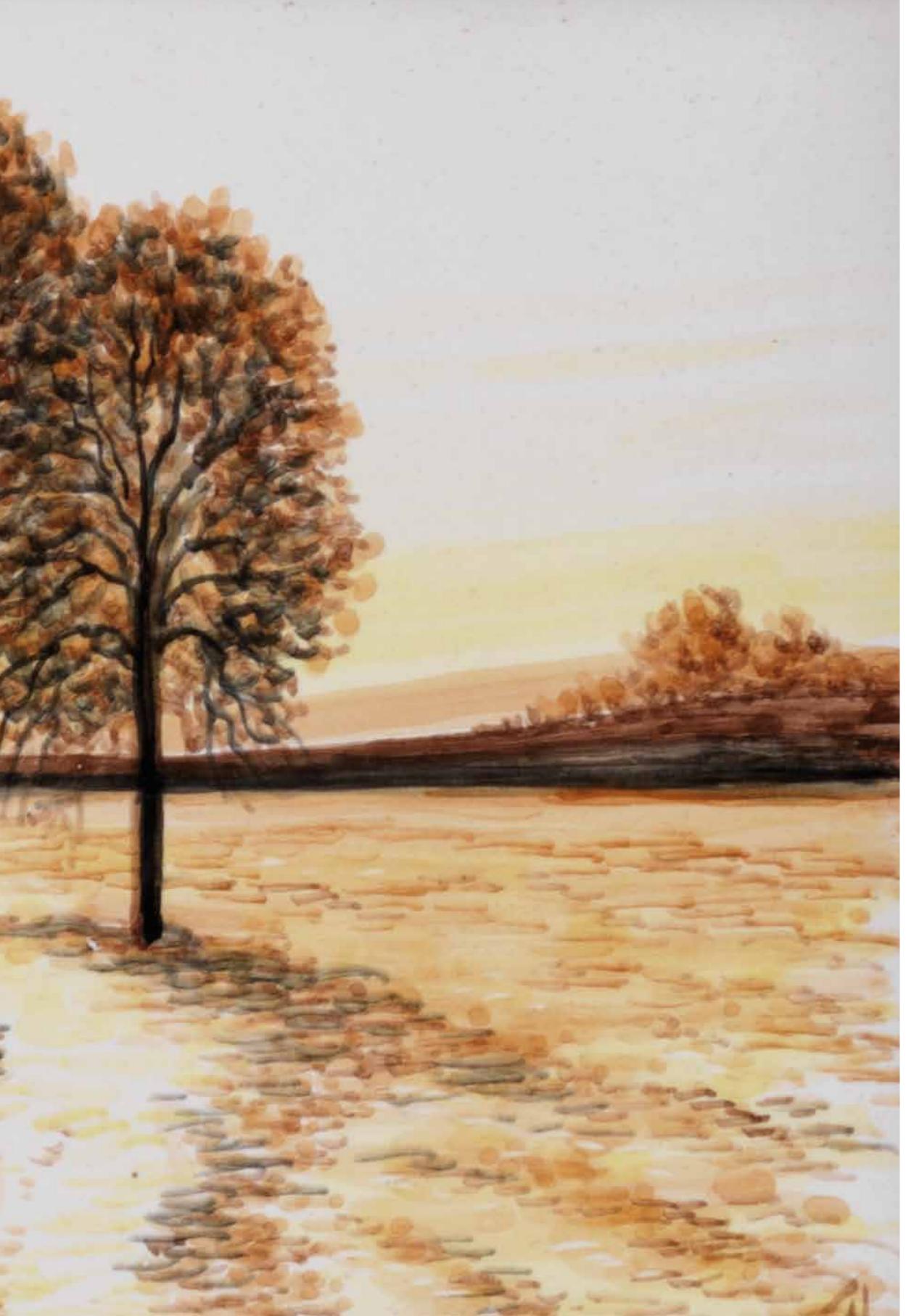
UNAS CUANTAS OBRAS

No sabemos cuántas obras hizo Salvador Aguilella Vidal en 50 años de producción, pero teniendo en cuenta lo que dejó en el taller, podemos pensar que fueron cientos sino miles los azulejos y paneles cerámicos que pintó.

A su muerte, en 2005, los familiares, dieron al Museo una parte importante de lo que quedaba en el taller cerámico que durante décadas utilizó para trabajar: azulejos de toda clase y tamaño, bocetos, dibujos, estarcidos, trepas, etc.

Por ello, de este gran volumen de piezas cerámicas y otros elementos, hemos seleccionado 800 azulejos para exhibirlos en esta muestra que reflejan el trabajo diario de Salvador Aguilella Vidal. Por otra parte, hemos seleccionado 60 obras, entre los fondos del museo y las de la familia, para dar una imagen resumida de la calidad de su trabajo en la presente publicación.

Salvador Aguilella Vidal, el artesano de la cerámica, tuvo una preocupación muy especial a lo largo de su vida por la perduración de su oficio artesano y por este motivo estuvo involucrado en la creación de colectivos de artesanía como entidades que tuvieran fuerza y voz ante la administración y que su trabajo fuera reconocido como merecía. Pero, esta preocupación constante añade la ilusión según dijo, de que "Onda tuviera la importancia que debe tener. A nivel moral de artesanía cerámica Onda está a la cabeza de España. Ya he dicho que he aceptado la presidencia por mi pueblo, porque Onda esté representada, que es lo que me interesa" (El Full, 01/11/1985).

SALVADOR AGUILELLA VIDAL
(ONDA, 1924-2005)

CATÀLEG OBRES CATÁLOGO OBRAS

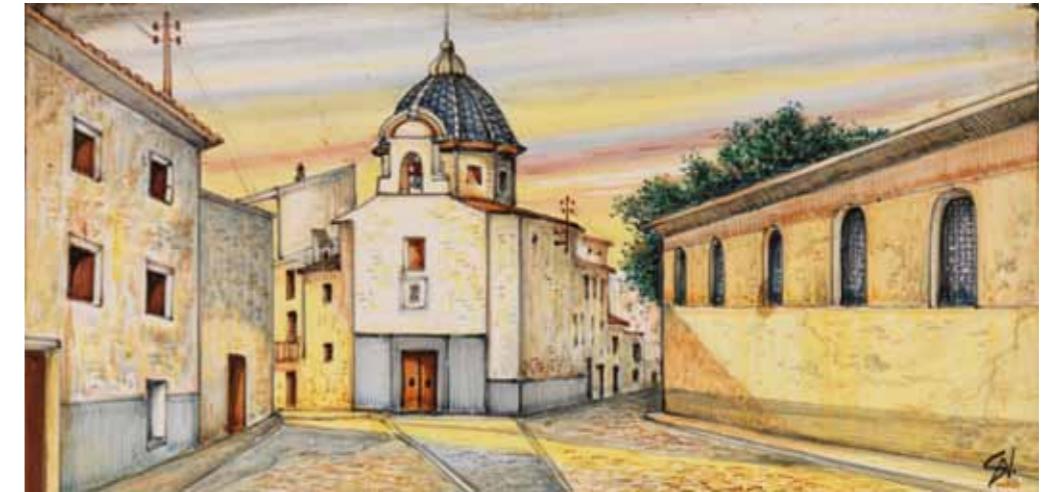

Heraldic. 45 x 60 cm
Familia Aguilella Albella

Font de dins, Onda. 33 x 16,5 cm
Familia Aguilella Albella

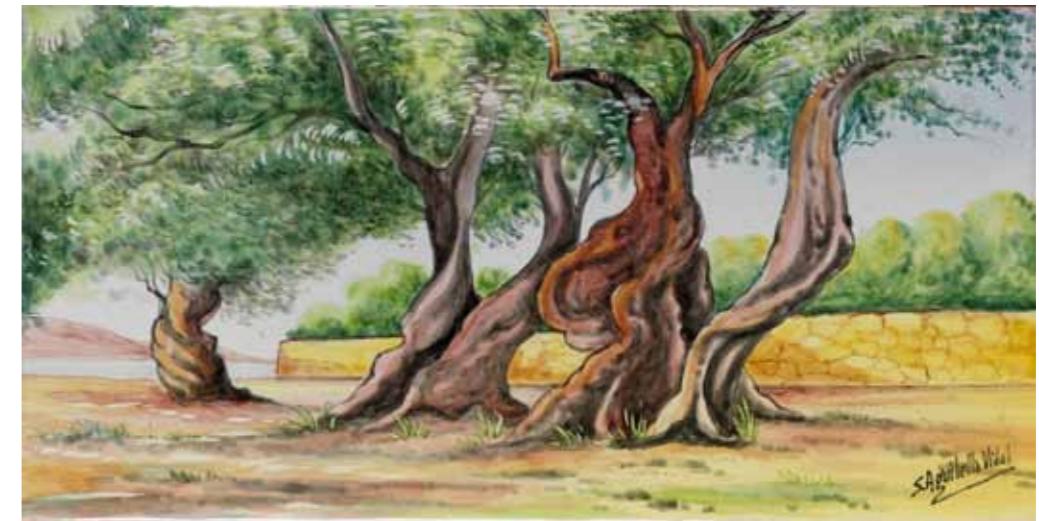
31

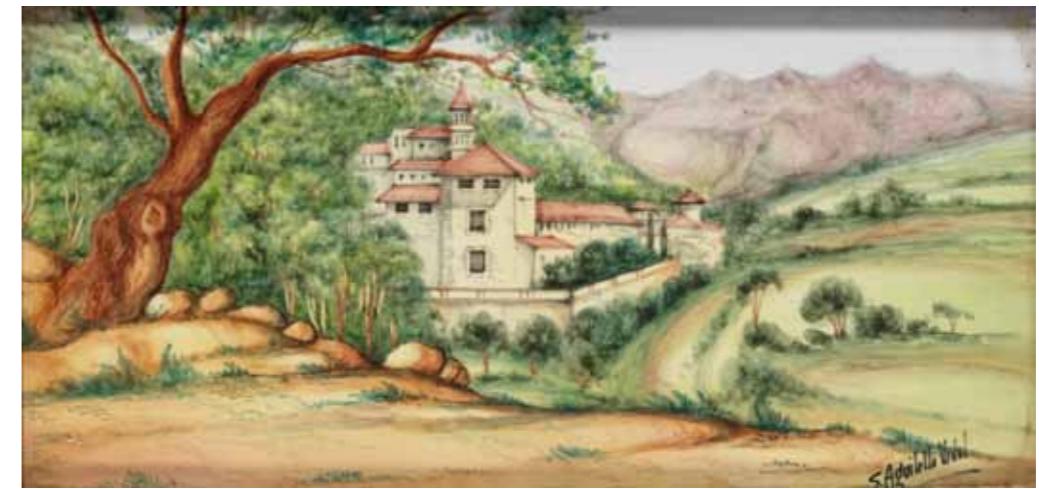
La Moreria, Onda. 33 x 16,5 cm
Familia Aguilella Albella

Paisatges. 15 x 15 cm
Fons del museu, nº d'inventari: 6.476, 6.477, 6.478, 6.479.

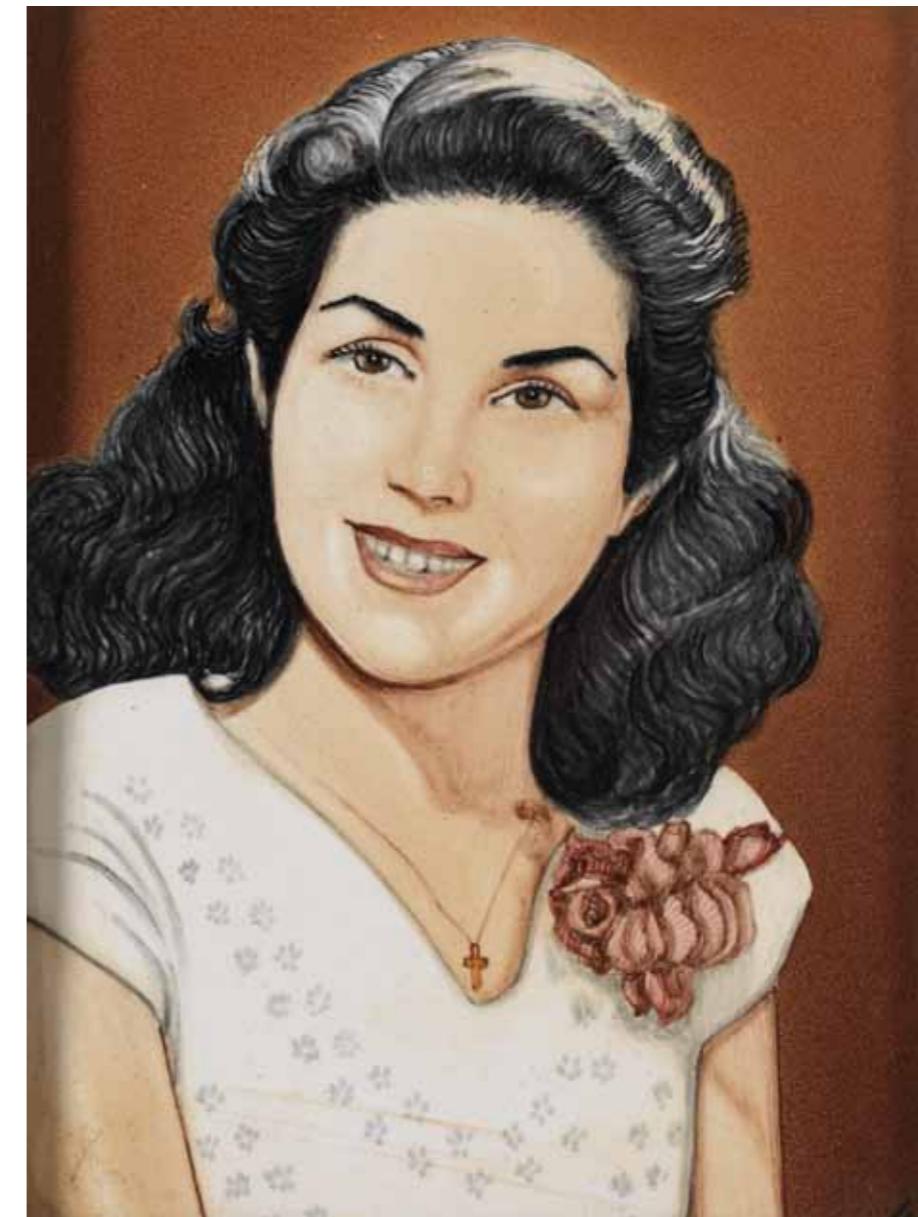
Paisatge. 28 x 14 cm
Familia Aguilella Albellal

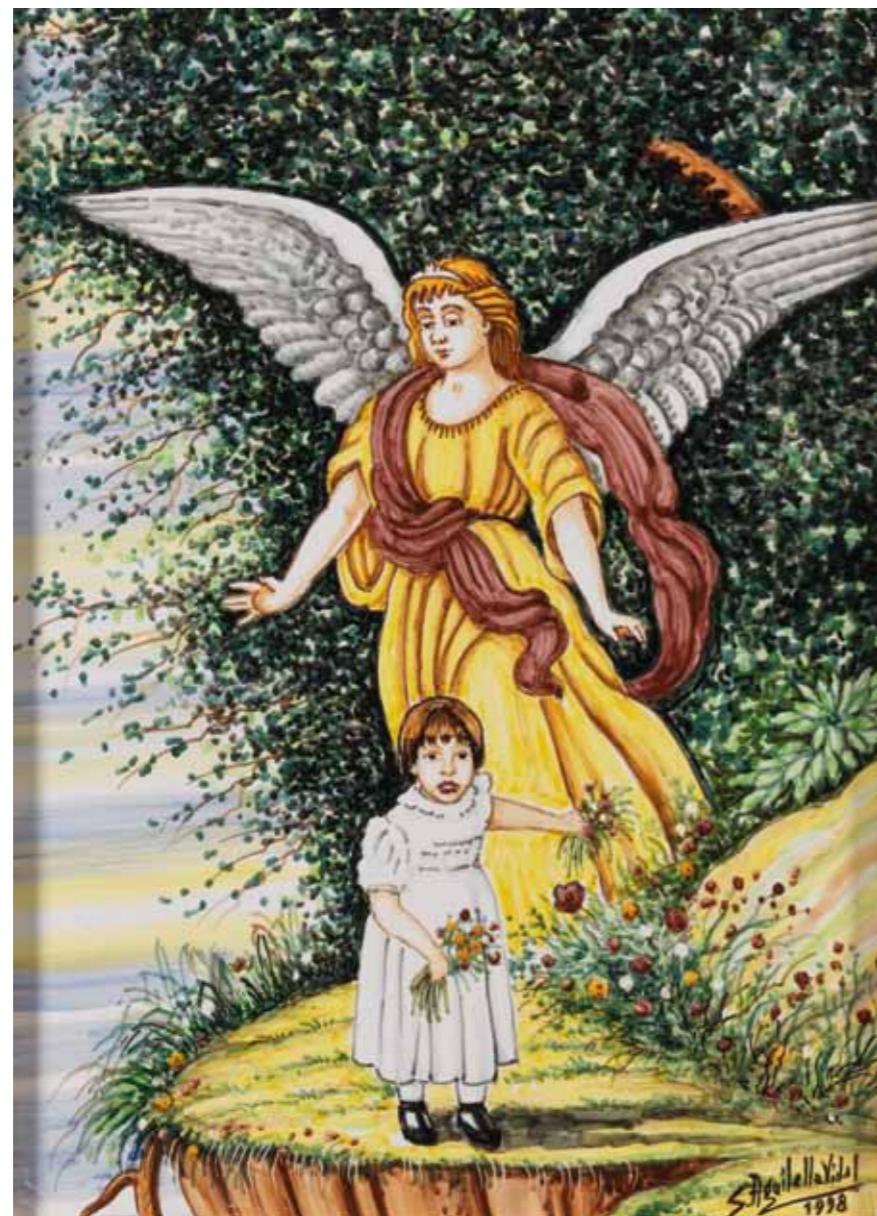
Paisatge. 28 x 14 cm
Familia Aguilella Albellal

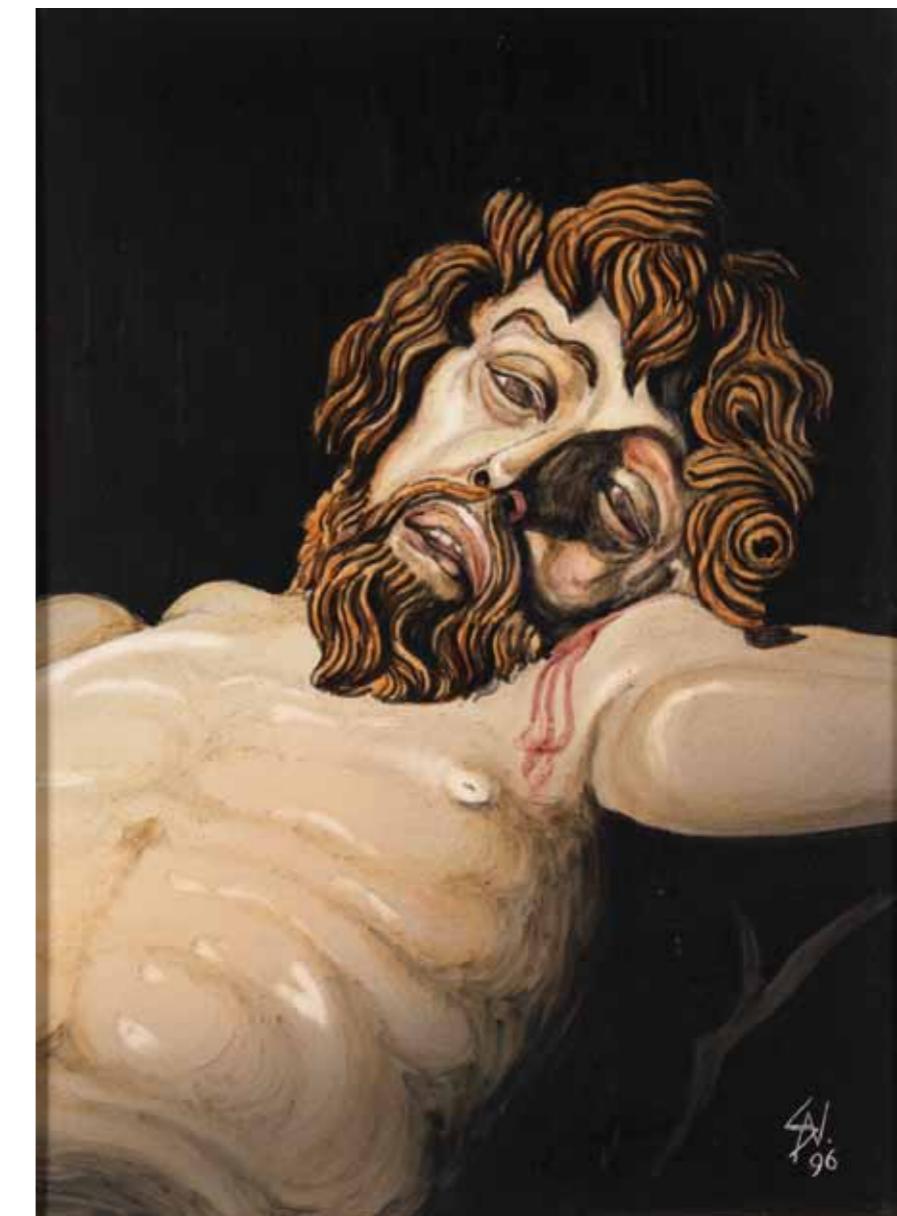
Placa ceràmica. 25 x 25 cm
Familia Aguilella Albella

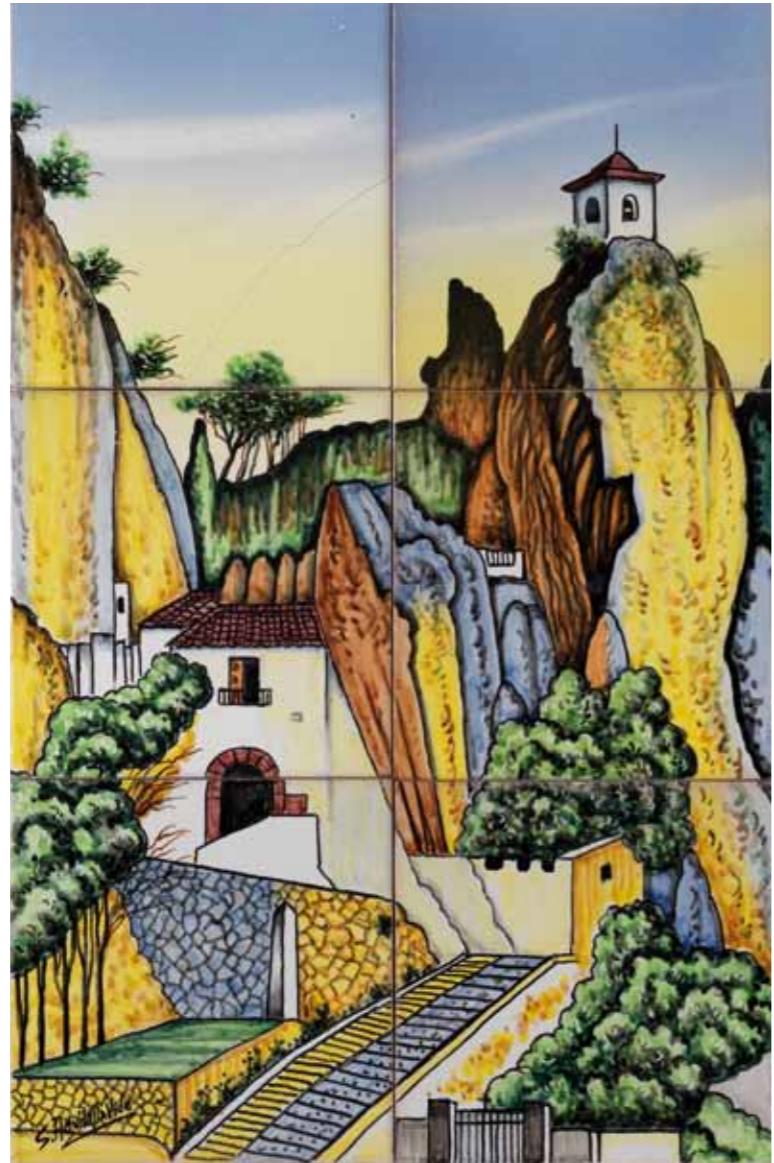
Retrat d'Asunción Albella. 15 x 20 cm
Familia Aguilella Albella

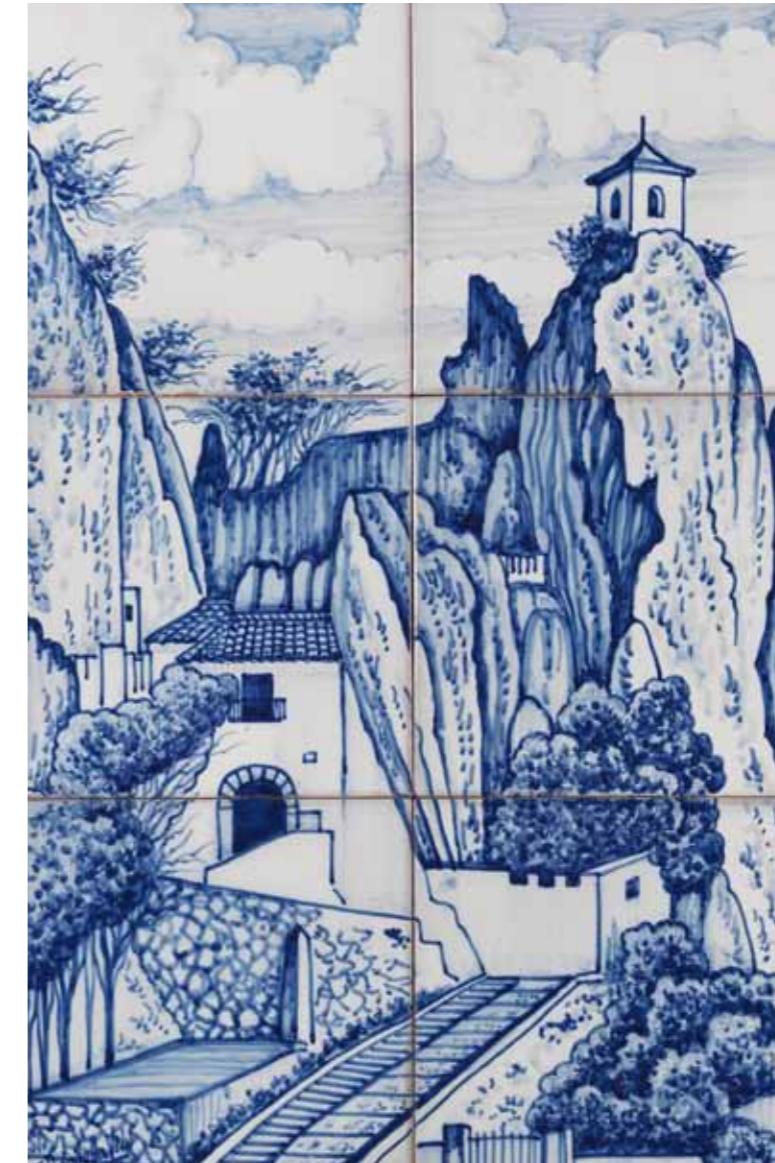
Placa ceràmica. 27 x 37 cm
Familia Aguilella Albella

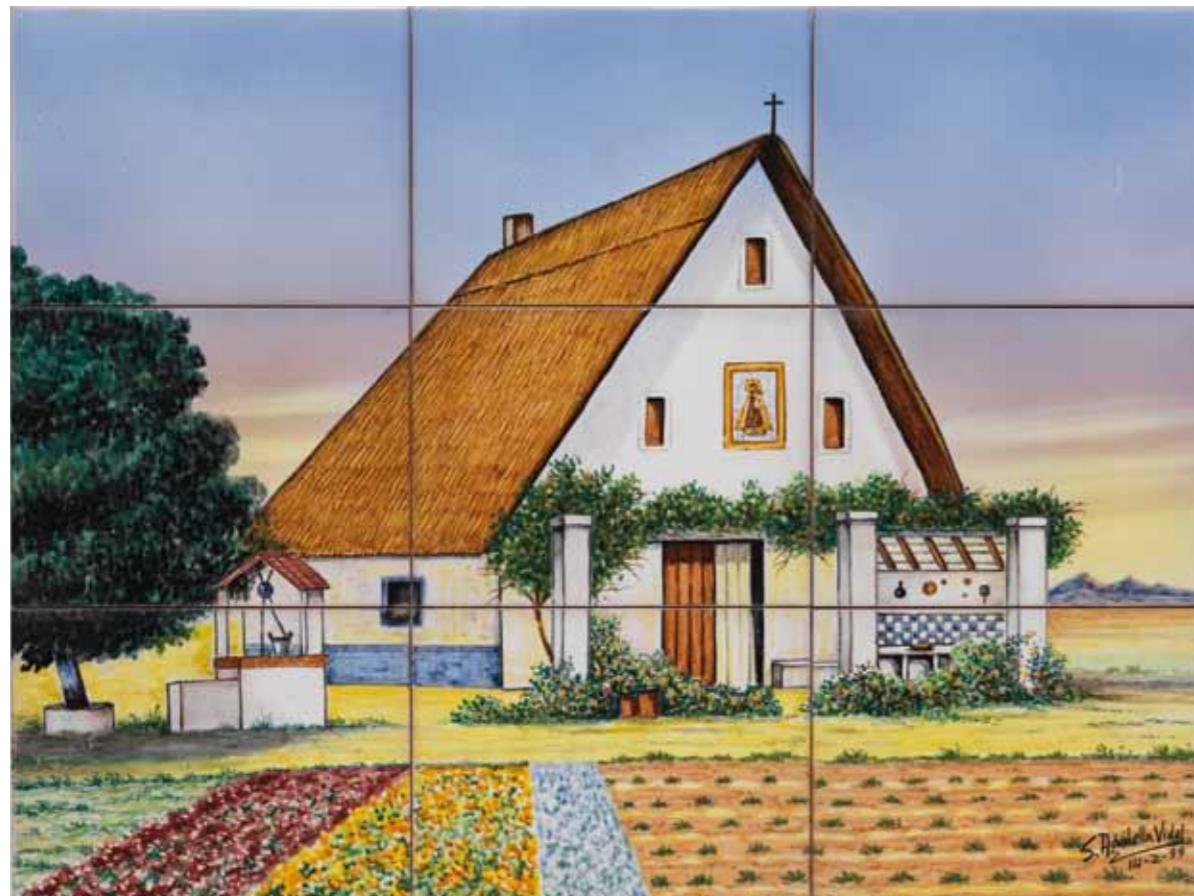
Placa ceràmica. 27 x 37 cm
Familia Aguilella Albella

*Castell de Guadalest. 30 x 45 cm
Fons del museu, nº d'inventari: 6.306*

*Castell de Guadalest. 30 x 45 cm
Fons del museu, nº d'inventari: 6.307*

Barraca Valenciana. 60 x 45 cm
Familia Aguilella Albella

La Panderola. 45 x 30 cm
Fons del museu, nº d'inventari: 6.565

Escena familiar. 75 x 56 cm
Familia Aguilella Albella

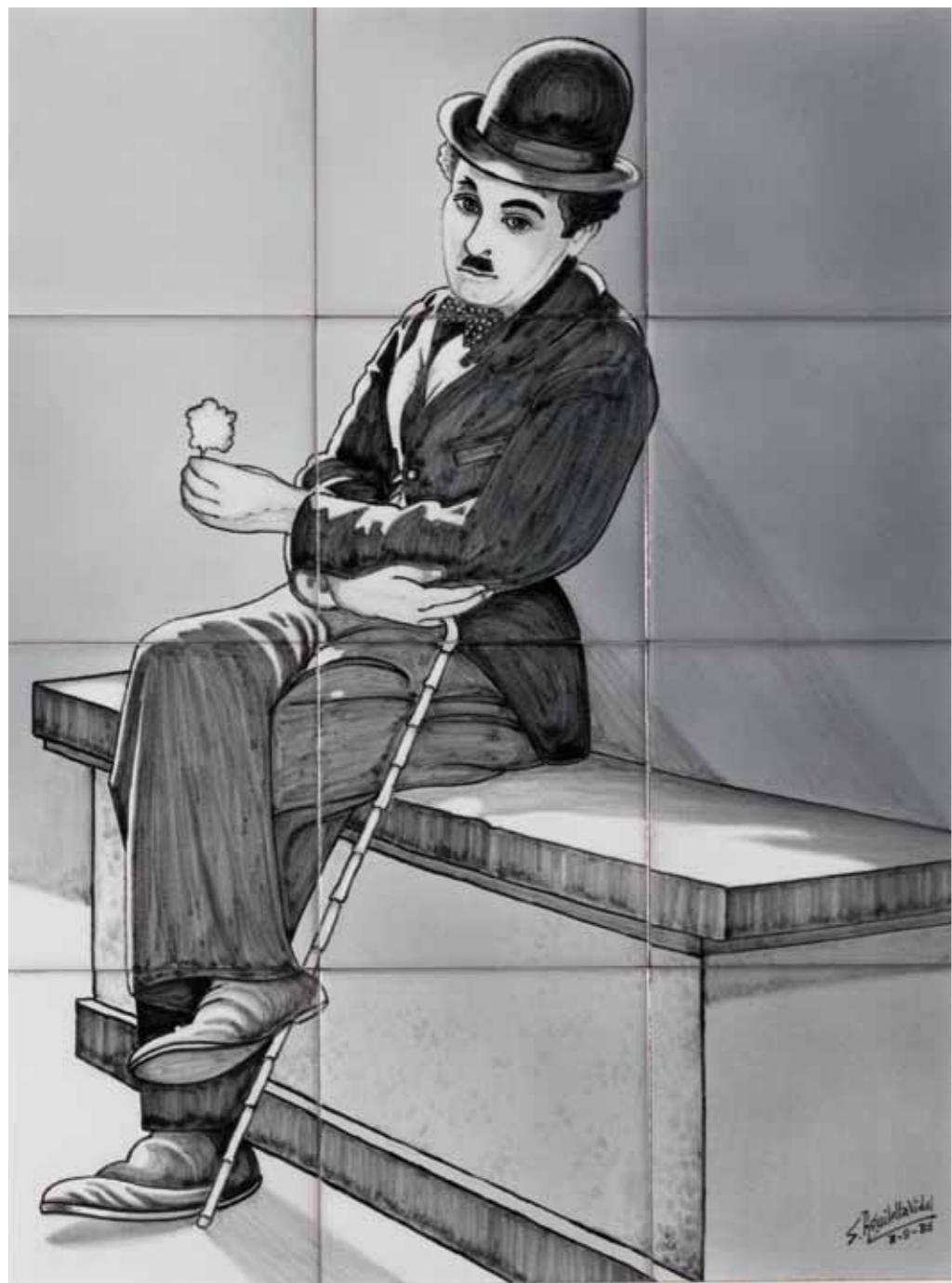
Reproducció de "la gallina ciega" de Goya. 60 x 45 cm
Familia Aguilella Albella

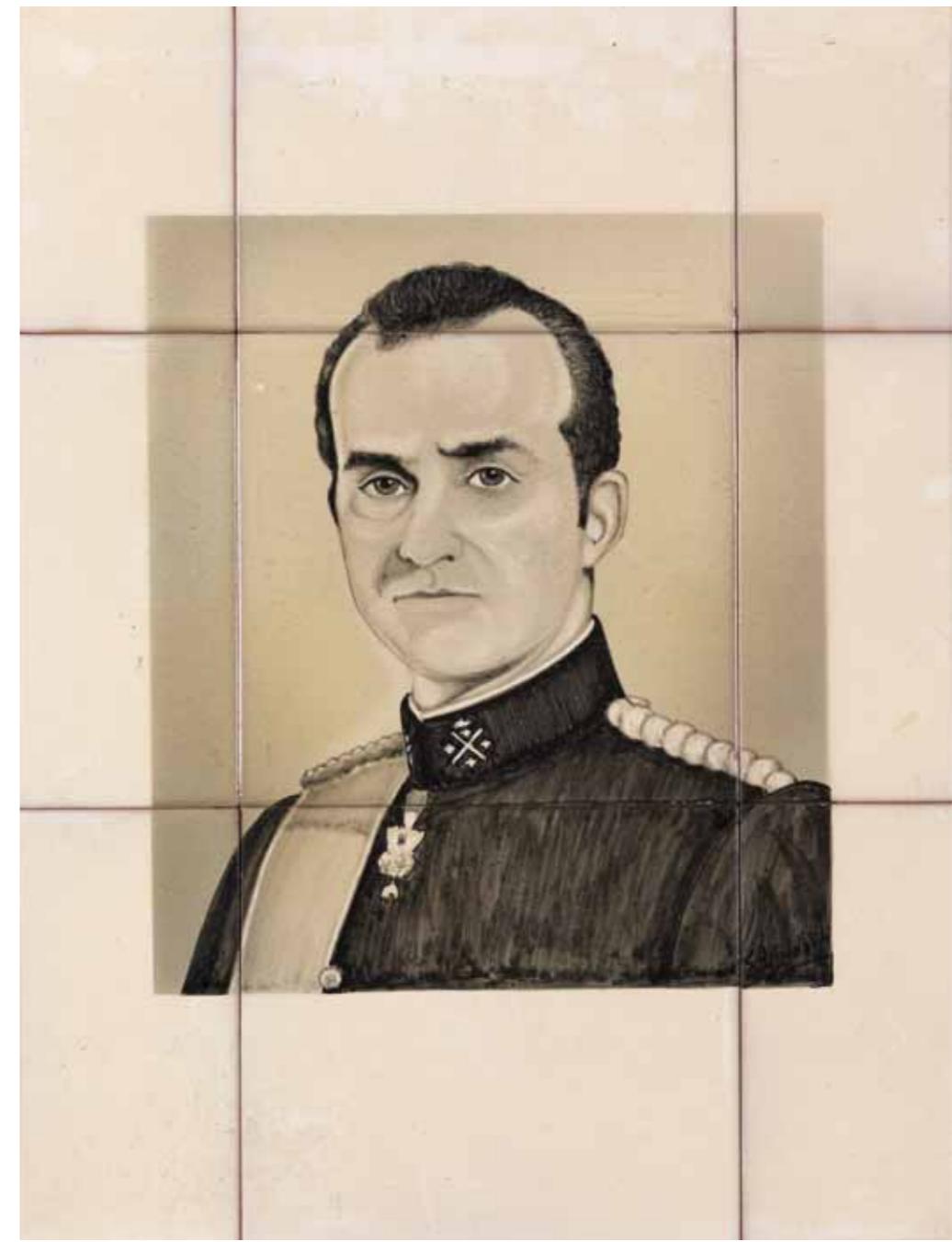
Paisatge. 45 x 60 cm
Familia Aguilella Albella

Japonesa. 45 x 75 cm
Familia Aguilella Albella

*Chaplin. 45 x 60 cm
Familia Aguilella Albella*

*Retrat de Juan Carlos I. 30 x 53 cm
Familia Aguilella Albella*

Placa ceràmica. 20 x 20 cm
Fons del museu, nº d'inventari: 6.331

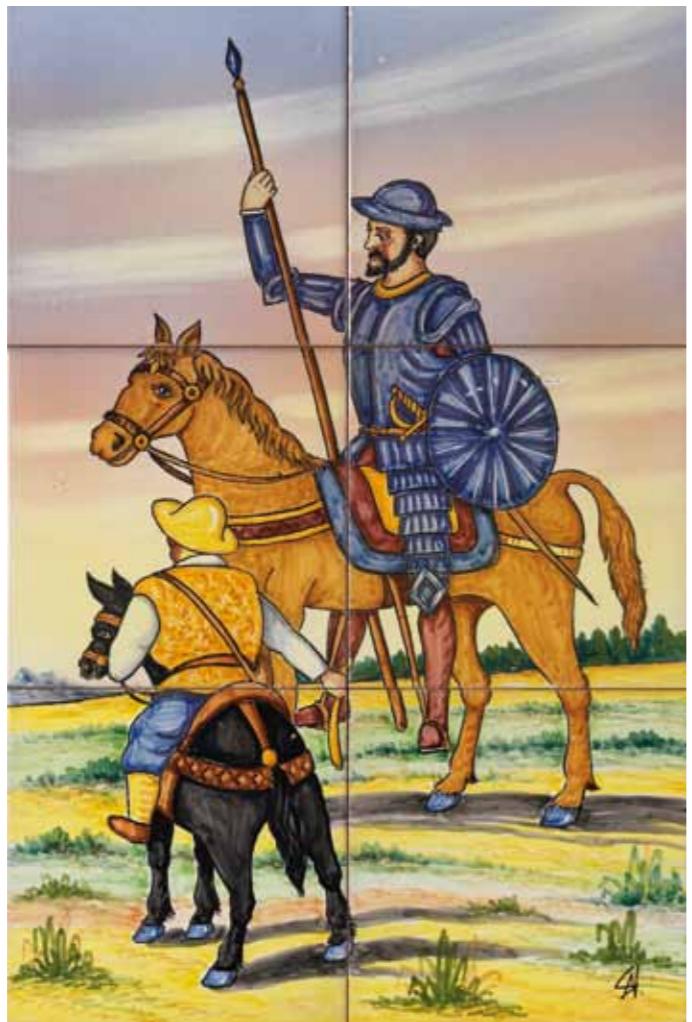
Font de dins. 45 x 30 cm
Família Aguilella Albella

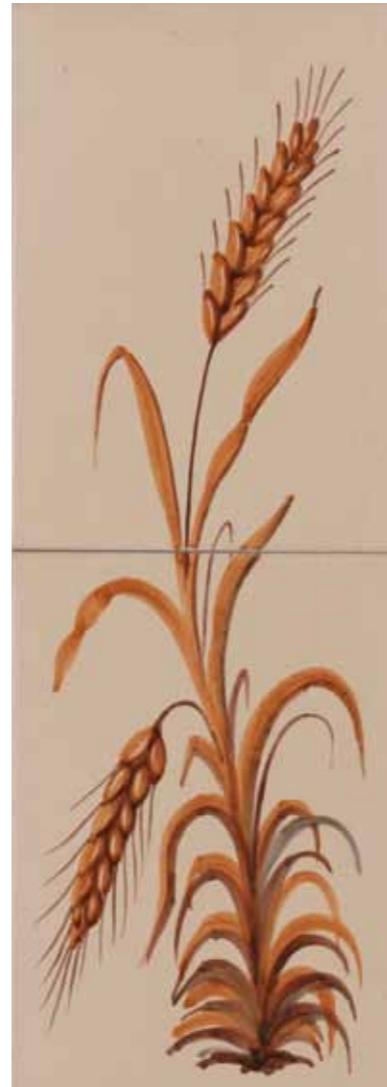
Verge de la Misericòrdia. 45 x 60 cm
Fons del museu, nº d'inventari: 6.311

Verge de la Misericòrdia. 45 x 30 cm
Fons del museu, nº d'inventari: 6.319

Escena del Quixot. 30 x 45 cm
Fons del museu, nº d'inventari: 6.569

Fulls de blat. 15 x 40 cm
Fons del museu, nº d'inventari: 6.591, 6.592.

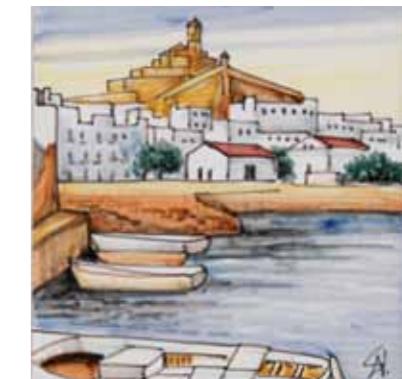
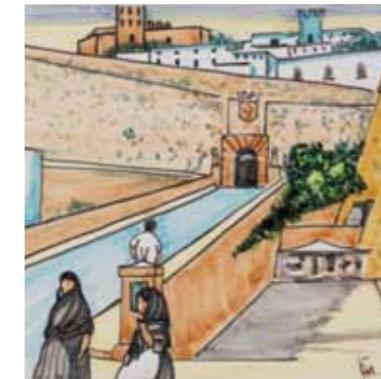

*Gerros amb flors. 30 x 45 cm
Fons del museu, nº d'inventari: 6.470, 6.469.*

*Gerros amb flors. 30 x 45 cm
Fons del museu, nº d'inventari: 6.303*

Figures de ballarins. 15 x 15 cm

Fons del museu, nº d'inventari: 6.372, 6.443, 6.444, 6.445, 6.446, 6.447.

Pobles. 15 x 15 cm

Fons del museu, nº d'inventari: 6.410, 6.411, 6.413, 6.415, 6.480, 6.481.

Banda de músics. 75 x 75 cm
Familia Aguilella Albella

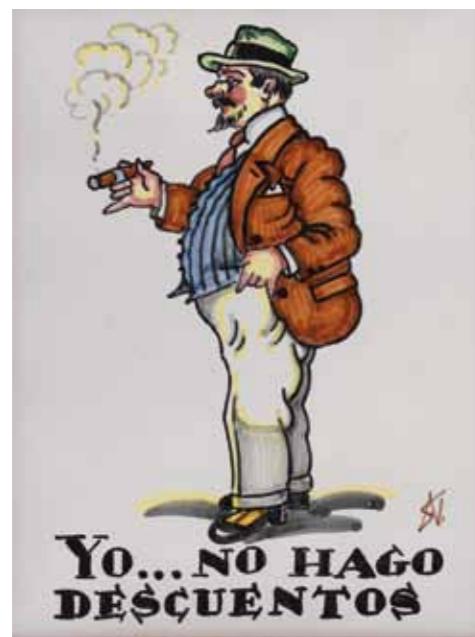

Soldats. 90 x 20 cm
Familia Aguilella Albella

59

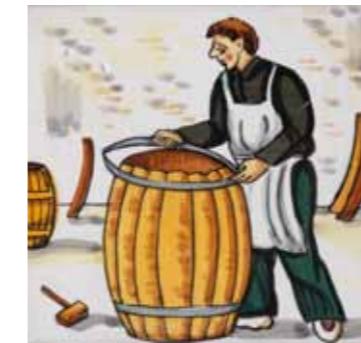

Soldats. 90 x 20 cm
Familia Aguilella Albella

Refranys populars. 15 x 20 cm
Fons del museu, nº d'inventari: 6.350, 6.351.

Refranys populars. 15 x 15 cm
Fons del museu, nº d'inventari: 6.469, 6.470, 6.509, 6.464.

Taulells cuina. 10 x 10 cm
Fons del museu, nº d'inventari: 6.415, 6.416, 6.418, 6.419, 6.420, 6.421, 6.422, 6.423.

Taulells d'animals. 60 x 30 cm
Fons del museu, nº d'inventari: 6.562

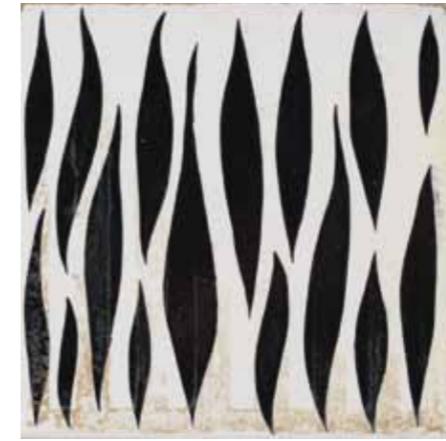
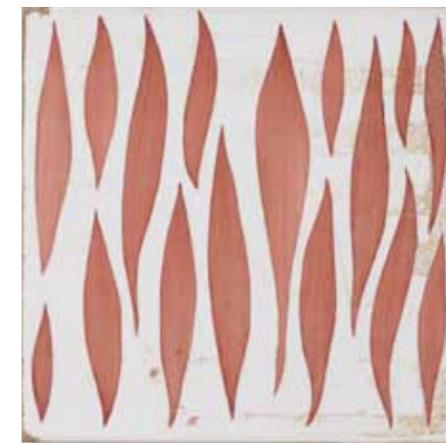

Taulells pintures rupestres. 10 x 10 cm

Fons del museu, n^o d'inventari: 6.428, 6.429, 6.430, 6.431, 6.432, 6.433, 6.434, 6.435.

Taulells pintures rupestres. 15 x 15 cm

Fons del museu, n^o d'inventari: 6.535, 6.536, 6.537, 6.539.

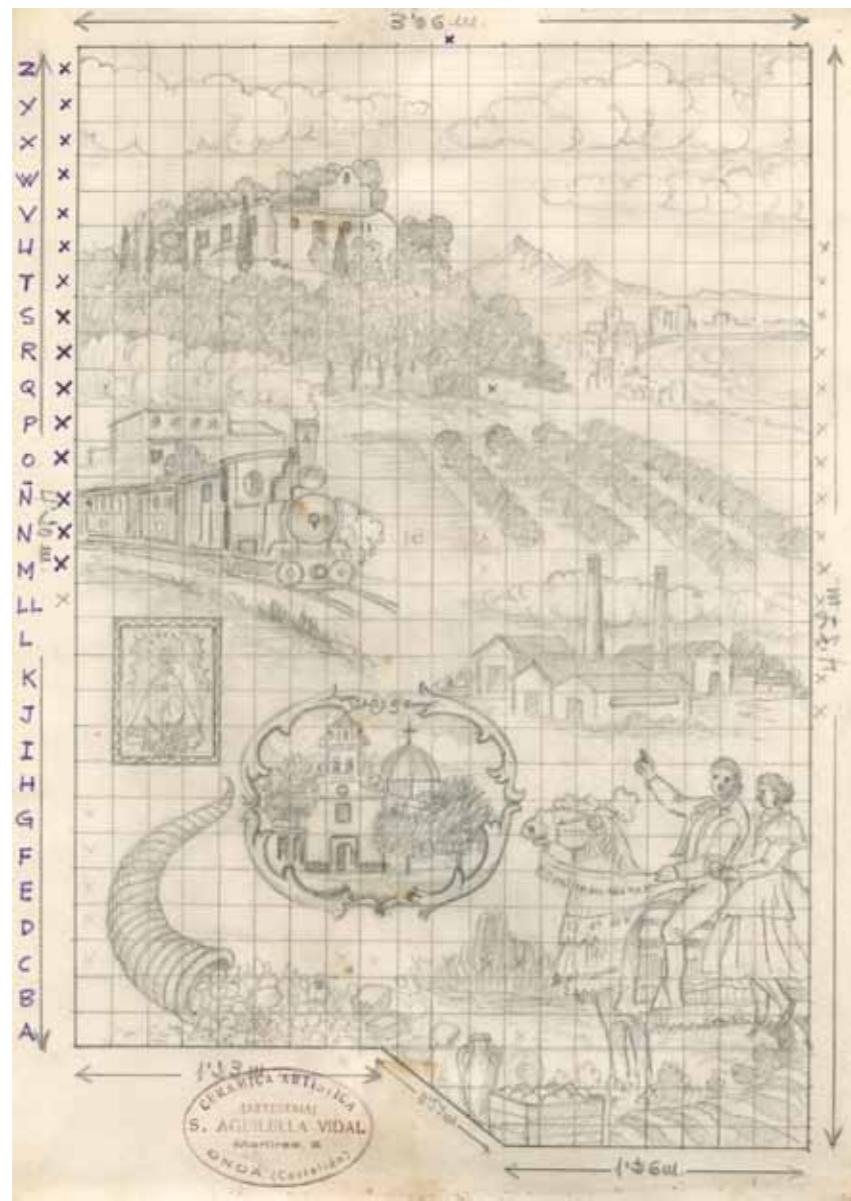

Flors. 15 x 15 cm

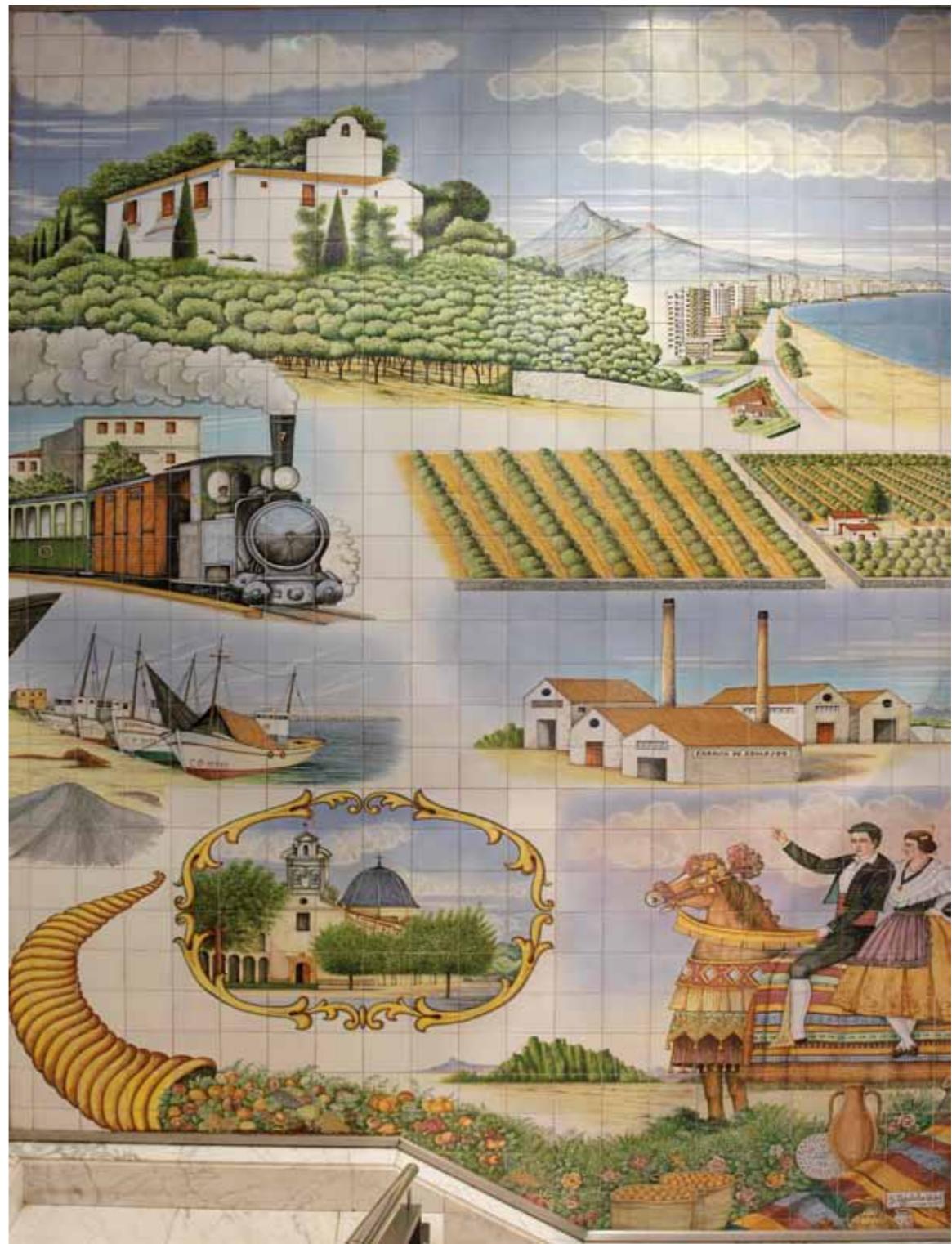
Fons del museu, n^o d'inventari: 6.483, 6.485, 6.486, 6487, 6.489, 6.492.

Grafismes. 15 x 15 cm

Fons del museu, n^o d'inventari: 6.500, 6.501, 6.502, 6.504.

Esbós de l'obra mural per a la seu del banc BBVA pertanyent als fons del museu.

Sucursal del banc BBVA de Castelló a l'avinguda Rei En Jaume.